

Заява для преси
Представництва МВФ в Україні
3 серпня 2004 р.

Місія Міжнародного Валютного Фонду (МВФ) відвідала Київ у період з 19 липня по 3 серпня з метою (і) здійснити щорічну оцінку економічної ситуації в країні, під яку підпадають усі країни-члени МВФ; а також (ii) провести перегляд ефективності виконання програми в рамках угоди про „попереджувальний стенд-бай”.

Динамічний розвиток економіки, що спостерігався протягом останніх кількох років, триває і навіть набирає ще більших темпів. Обсяги реального ВВП у 2003 р., незважаючи на поганий врожай, зросли на 9 1/2 відсотків. За очікуваннями, цього року ВВП має зрости на 12 1/2 відсотка, що стане відбитком енергійних темпів експорту та наростаючої хвилі інвестицій. Баланс операцій за поточними рахунками мав 6-відсоткове позитивне сальдо у 2003 р., і за прогнозами цей показник у 2004 р. має зрости до 10 відсотків ВВП. Валютні резерви НБУ різко зросли і тепер забезпечують покриття 3 1/2 місяців імпорту.

Було забезпечено прогрес у запровадженні структурних перетворень, у тому числі йдеться про скорочення ставок оподаткування та розширення бази оподаткування за основними видами податків, пенсійну реформу, прийняття цивільного та господарського кодексу. Місія також прийняла до відома плани щодо реформування сектору комунальних послуг, державної служби, а також податкової адміністрації та адміністрування податків.

Разом з тим, завершити перегляд програми в рамках угоди стенд-бай не виявилось можливим внаслідок відхилень у запровадженні фіскальної політики, структурних заходів у податково-бюджетному та банківському секторі, а також накопичення нових прострочених заборгованостей з відшкодування ПДВ. Для того, щоб завершити перегляд програми, урядові необхідно буде (і) надати підтвердження того, що фіскальна політика, у тому числі бюджет на 2005 р., й надалі узгоджуватися із їхніми зобов'язаннями за програмою, а також (ii) вжити заходів для забезпечення дотримання структурних критеріїв ефективності та „маяків”, за якими оцінюється ефективність запровадження програми.

Фіскальна політика протягом 2003 та першої половини 2004 рр. прямувала розважливим курсом. Після цього, активність фіскальної ситуації послабилася і перспективи на решту 2004 р. усе ще залишаються невизначеними. Ухвалені в середині червня поправки та уточнення до бюджету зумовлюють дефіцит консолідованого бюджету на рівні близько 2 3/4 відсотка ВВП проти цільового

показника за програмою, що становив $1\frac{3}{4}$ відсотка ВВП. (До того ж, перспективи надходжень від ПДВ на даний момент нечітко вимальовуються у зв'язку із слабким у першій половині року рівнем надходжень від ПДВ). У той же час, уряд отримав можливість використати додаткові надпланові надходження від приватизації за погодженням із Комітетом Верховної Ради з питань бюджету. Відповідно, Кабінет Міністрів має намір подати у вересні новий план фінансування видатків, однак їхній обсяг - а відтак дефіцит – поки що визначено не було.

На думку місії, послаблення фіскальної політики – навіть якщо його буде обмежено сумами, які вже було визначено у явному вигляді у контексті внесених поправок та уточнень до бюджету – не є адекватним. Підвищення дефіциту тягне за собою стимулювання попиту, і це в той час, коли економіка на підйомі. Натомість, додаткові понадпланові надходження від приватизації мають бути заощаджені для того, щоб профінансувати майбутню структурну реформу та проведення антициклічної фіскальної політики. Крім того, збільшення обсягів використання коштів посилює інфляційний тиск. Зрештою, значні додаткові витрати – велика частина яких може перейти до розряду періодично відновлюваних видатків – могли б підірвати розважливо спланований показник дефіциту бюджету, викладений у бюджетній резолюції на 2005 р. Місія рекомендує не перевищувати верхню межу дефіциту бюджету на 2004 р., який було узгоджено в рамках програми ($1\frac{3}{4}$ відсотка ВВП).

Місія вважає прийнятною подану урядом і нещодавно ухвалену Верховною Радою бюджетну резолюцію на 2005 р. А саме, місія вважає за адекватний рівень дефіциту державного бюджету, що становить 1 відсоток ВВП і відповідає показнику дефіциту консолідованого бюджету, що дорівнює $1\frac{1}{2}$ відсотка ВВП.

На процес послаблення фіскальної політики може накладатися відчутний тиск в напрямку до підвищення цін, про що свідчить різке зростання індексу цін виробників. Позитивно оцінюючи останні заходи, вжиті НБУ, з метою запобігання інфляційним сплескам, місія рекомендує провадити більш активну монетарну політику та забезпечувати більш гнучкий режим обмінного курсу.

Здійснювані НБУ кроки в напрямку до посилення нормативів пруденційного регулювання та зміцнення банківського нагляду, у тому числі заходи, спрямовані на скорочення обсягів кредитів, наваних у іноземній валюті, заслуговують на позитивну оцінку, однак для забезпечення стабільності банківської системи необхідно продовжувати послідовну діяльність у цьому напрямку, оскільки швидкі темпи зростання кредитування та якість кредитів продовжують викликати стурбованість.